

Onofre Martí, un referent de l'STEI-i a Menorca

Maria Camps,

responsable d'ensenyament privat-concertat de l'STEI-i Menorca

Onofre Martí neix a Es Mercadal, l'any 1949. Cursa Batxiller a l'IES Josep M. Quadrado de Ciutadella i Magisteri a Palma de Mallorca. Comença a fer classes el 1972 a Sant Francesc de Sales de Ciutadella (Ca Los) i hi està durant 5 anys. El 1977 treu les oposicions i entra a formar part del cos de mestres. Passa un any a l'escola de Ferreries i a continuació entra a treballar durant 18 anys al CP Mare de Déu del Toro. Amb l'entrada de l'ESO, es desplaça a l'IES M. Àngels Cardona, on hi està durant 14 anys. Al llarg de tota aquesta trajectòria, desenvolupa tasques de tutor d'EGB, d'ESO, Secretari, Director i, a partir de 1990, ho compagina amb la d'alliberat sindical, gairebé sempre a mitja jornada i, en ocasions i per circumstàncies, a jornada sencera.

Quina motivació personal et va empènyer a entrar a formar part d'un sindicat?

Fent una mica d'història, hem de dir que a Menorca primer va aparèixer l'STEM, que va néixer d'unes assemblees unitàries de mestres, a partir d'un moviment molt important que va esdevenir l'any 76. A partir d'aquí, gairebé a tot l'Estat van sorgir sindicats de treballadors de l'ensenyament, i a Menorca també, aleshores encara deslligat de Mallorca. La motivació va ser principalment per la voluntat de renovació pedagògica. Al principi organitzàvem les escoles d'estiu des de l'STEM. A partir del curs 84-85 sorgeixen els Moviments de Renovació Pedagògica (MRP), que organitzen escoles d'estiu, i els sindicats ens ocupem de treballar per les millores laborals i professionals. El Moviment i l'STEM neixen, per tant, del mateix embrió. S'ha de dir també que els MRP es creen perquè els sindicats no podien demanar subvencions per organitzar les escoles d'estiu. Primerament va aparèixer, a Mallorca, un moviment de renovació anomenat AIRE. Després ja es va crear el Moviment de Renovació de Menorca que ara coneixem. Un cop creat, el local, que fins aleshores era compartit, passa a ser del Moviment i l'STEM es trasllada al c/ Puríssima, on hi vàrem ésser fins l'any 2006.

Què passa quan l'STEM s'integra dins l'STEI i l'organograma s'eixampla a l'àmbit interinsular?

Prèviament a la incorporació dins l'STEI, existia una confederació de totes les illes. El 82-83 podríem parlar d'un període d'hivernació en termes sindicals. A partir del 85, torna a haver-hi molts problemes a les escoles i es pren la decisió que tota la gent de Menorca s'afiliaria directament a l'STEI. En definitiva, les relacions amb Mallorca han estat bones i positives, el que també és cert és que a Mallorca a vegades els costa entendre quina visió tenim nosaltres des de Menorca i Eivissa. A vegades nosaltres tenim una perspectiva molt pràctica i no sempre reips la resposta esperada, ni tan aviat com voldries. Això encara no està solucionat del tot. Tot i així, no hi ha hagut molts problemes. Esperem que en el futur tampoc no n'hi hagi.

La teva tasca sindical t'ha menjat moltes hores de la teva vida personal?

En un principi sí, perquè després de la feina s'havien de fer reunions i demés. A partir del 90 les coses van canviar. Darrerament tot estava més estructurat i podies complir l'horari establert, tot i que segons quines èpoques la feina es podia allargar fins la matinada, amb les adjudicacions,

per exemple, abans que s'implantés el procés telemàtic.

El tòpic que els sindicalistes viuen molt bé és llavors això, un tòpic...

No viuen gens bé! És una feina com una altra. Últimament la gent em diu, "...i també deixes l'STEI?" És clar, jo hi anava a fer feina a l'STEI, no de vacances. Encara que tens un horari diferent, pot ser dur a vegades anar per les escoles. No passava molt, però hi ha hagut centres que han empipat bastant l'STEI en l'àmbit sindical. No direm noms. En canvi, a d'altres centres era una bassa d'oli... És així.

Quin és el dia a dia d'un sindicalista, un aspecte que a vegades la gent no acaba d'entendre o que no sabem projectar prou bé?

Atendre les possibles demandes que faci la gent, i, el més important, anar als centres, explicar la situació actual i recollir informació i demandes per poder avançar i millorar les condicions. Has d'estar al dia de totes les qüestions.

Què té un sindicalista de "mediador" o potser, fins i tot, de "psicòleg"?

En part sí que desenvolupa aquests dos rols. S'ha de tenir mà esquerra. Has de saber tractar amb l'Administració i a la vegada atendre persones que han tingut un problema i ajudar-les a resoldre'l, tant materialment com pel que fa a la part psicològica que se'n deriva. Al cap i a la fi, el sindicat fa d'intermediari entre l'Administració o l'empresa i el treballador.

Pel que fa a l'afiliació, hi ha diferència entre la gent que porta molts anys afiliada i la gent més jove?

Sí. Abans la gent s'afiliava més per una vinculació ideològica i actualment s'afilien per motius més pràctics, per tal que els puguis resoldre problemes que els puguin sorgir. Però potser un dels trets comuns dels afiliats a l'STEI és el tema de la defensa de la llengua pròpia.

Quins guanys han estat més importants, des del punt de vista sindical, al llarg d'aquests anys?

Es podria resumir, bàsicament, en la baixada de ràtios, la millora d'infraestructures i la creació de nous centres (pel que fa a infraestructures a Menorca sempre s'ha anat enrere), horaris més reduïts per al professorat, la composició dels equips directius, els salaris... Quan es mira històricament, es veuen els canvis aconseguits, encara que a vegades no en som prou conscients.

Què destacaries com allò més positiu i allò menys positiu al llarg de tots aquests anys?

El més positiu és veure els avenços que s'han aconseguit a Menorca, i el menys positiu, per exemple, les vagues per aconseguir millores, principalment la del 88, que va ser molt important en l'àmbit estatal; haver de forçar la màquina no és mai una opció desitjable.

Continua essent necessària la figura dels sindicats?

I tant! Nosaltres sempre hem dit que si no hi hagués l'STEI-i s'hauria de crear. Els altres sindicats també fan molta feina (he de dir que la relació amb els altres sindicats presents a Menorca sempre ha estat bona, sempre hi ha hagut entesa) però l'àmbit d'aplicació és molt gran. En el nostre cas, durant molt de temps, la dedicació era només cap a l'educació. Ara hi ha hagut una necessària obertura cap a altres sectors, tot i que costa entrar-hi.

Creus que l'alliberament sindical hauria de tenir data de caducitat?

Això és una discussió complicada i difícil, però crec que entre i entre és important conèixer el dia a dia dels centres i no desvincular-se del tot dels problemes dels nostres companys. La solució, però, no és fàcil.

Quins reptes de futur assenyalaries per al sindicalisme a Menorca?

Crec que l'STEI-i de Menorca ha de fer un esforç per obrir-se a altres sectors, com ara funcionaris de l'Administració, Sanitat, etc. Un altre aspecte que sempre he reivindicat és tenir una altra seu a Maó. En general, cada cop és més complicat negociar amb l'Administració, establir fites més concretes i signar acords que es puguin complir, ja que a vegades se signen pactes que després els polítics no compleixen. Un dels grans reptes és que allò que se signa es compleixi.

I a partir d'ara, què et depara la vida?

Tothom em diu que tindrè molt de temps però jo encara no ho he notat. Suposo que em dedicaré a coses que fa temps vull fer, com ara fer qualche viatge, dedicar-me de nou als escacs, cuidar l'hort, passejar es ca...

I si algun dia tenim dubtes podràs també atendre la nostra telefonada...

I tant!

M'agradaria que tanquessis tu mateix aquesta entrevista amb allò que consideris més important.

Al llarg de molts anys, he portat una doble vida professional, la de mestre i la de sindicalista, que han transcorregut parelles. Quan mires enrere i veus que es clouen les dues etapes, tens una sensació estranya però estic molt content d'ambdues tasques i d'haver aportat el meu granet d'arena als dos móns en els quals m'he mogut professionalment. M'he sentit per igual professor que responsable sindical, sempre ambdues facetes han estat molt lligades; per això m'ha agradat compaginar ambdues a mitja jornada, per no perdre de vista la realitat del centre.

Només em queda dir fins sempre i salut, molta salut!

Moltes gràcies, Nofre, per tots aquests anys que has dedicat al món de l'educació. □

